

PRIMORSKI DNEVNIK  
je začel izhajati v Trstu  
13. maja 1945, njegov  
predhodnik PARTIZANSKI  
DNEVNIK pa 26. novem-  
bra 1943 v vasi Zakriž nad  
Cerknim, razmnožen na  
ciklostili. Od 5. do 17. sep-  
tembra 1944 se je tiskal  
v tiskarni »Doberdob«  
v Govcu pri Gorenji Trebu-  
ši, od 18. septembra 1944  
do 1. maja 1945 v tiskarni  
»Slovenija« pod Vojskim  
pri Idriji, do 8. maja 1945  
pa v osvobojenem Trstu,  
kjer je izšla zadnja števil-  
ka. Bil je edini tiskani par-  
tizanski DNEVNIK v za-  
zastveni Evropi.

# primorski dnevnik

TRST  
Ul. Montecchi 6 - PP 559  
Tel. (040) 7796-600  
Tlx 460894 PD I  
Fax 040/772418

GORICA  
Drevored 24 maggio 1  
Tel. (0481) 533382-535723  
Fax 0481/532958

CEDAD  
Ul. Ristori 28  
Tel. (0432) 731190  
Fax 0432/730462

Poštnina plačana v gotovini  
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVII. št. 118 (13.948)

Trst, ponedeljek, 1. julija 1991

## Po srečanju med slovenskim vodstvom in Markovičem

# Armada naj bi se danes vrnila v vojašnice

POSEBNA IZDAJA

BOGO SAMSA

LJUBLJANA — Dobrih pet ur se je pogovarjal predsednik Markovič s slovensko delegacijo, zaključek je bil uradno optimističen, češ da so se dogovorili, da se bo danes vojska pričela umikati v kasarne. Dogovorili so se za točen razpored, ostala pa so nekatera odprta vprašanja glede zračnega prometa.

Markovič in Peterle sta ocenila razgovore za uspešne, toda še vedno je mnogo odprtih vprašanj, za kar pa so ustanovili posebno tehnično komisijo, ki naj jih postopoma rešuje.

Vse to je povezano s sestankom evropske »trojke«, katere prihod v Zagreb je napovedan za 1. uro ponoči, ko bosta v Zagrebu tudi Stipe Mesič, po teh predvidevanjih že kot predsednik predsedstva, Ante Marković, Tudjman in Milan Kučan, katerega bo spremljal slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel.

Ta razgovor naj bi bil odločilen in zanj naj bi predstavljala osnovo zasedanje in sklepi slovenske skupščine, katere objavljamo na drugem mestu in na katere naj bi sedaj »trojka« pričela pristajati. Odločilen je verjetno nov politični pristop tajnika PSI Craxija, ki je na kongresu dejal, da je za avtonomno Slovenijo in da izbira med tanki in avtonomijo ne more biti za socialiste vprašljiva. Flaminio Piccoli pa je v imenu KD obdolžil zunanjega ministra in evropsko dvanajsterico, da je kriva za vse.

Danes bo v Ljubljani nemški zunanji minister Genscher, ki bo dejansko, če že ne formalno, priznal neodvisno Slovenijo. Nočni razgovor v Zagrebu bo torej odločilen. Veliko vprašanje pa je,

če bo JLA pristala na premirje in s tem na svoj poraz.

Včerajšnji dan agresije proti Republikli Sloveniji in kočljivega premirja je minul relativno mirno. Razen nočnih žrtev spopadov s KOS-om v Ljubljani je bil ranjen samo eden slovenski vojak in nekaj okupatorskih. Okupatorska vojska je povsod obkoljena, vedno v večjih težavah, včeraj se je predalo nekaj sto vojakov JLA, predajajo pa se že množično, saj so vsi lačni, brez vode, brez zdravil, brez najnujnejše opreme.

To je vojaška plat vprašanja, katero je včeraj ob 9. uri zjutraj prekinil oster zvok siren, ki so napovedale letalski bombni napad. Z letališča v Bihaču, iz Banje Luke in Zadra so namreč odletele tri eskadrile z bombami in raketami, odletele so, toda nato se vrnile in ponovno pristale na vzletiščnih stezah. Včeraj ob 9. uri zjutraj je minul rok, ki ga je vrhovni štab armade postavil v že famoznih dvanajstih točkah, slovenska skupščina na nočni seji pa zavrnila.

Nato pa so ves dan prihajale najrazličnejše vesti o mednarodnih pritiskih, pogajanjih in razgovorih. Zvečer je prispela v Beograd famozna »trojka« sestavljena iz treh zunanjih ministrov. Po napovedih se bo razgovarjala z Markovičem, predvsem pa se ne bo premaknila iz Beograda, dokler ne bo izvoljen za predsednika zveznega predsedstva Stipe Mesič.

Takoj za tem naj bi evropska trojka odpotovala v Zagreb in po napovedih še to noč v Ljubljano. Seveda pa je vse do kraja negotovo, kot je negotova izvolitev Mesiča, predvsem pa, če bodo vojaki ubogali novega vrhovnega poveljnika

NADALJEVANJE NA 2. STRANI



## Evropska trojka spet v Zagrebu

BEOGRAD — Napetost v Jugoslaviji je nekoliko popustila, pozornost mednarodne javnosti je od sinoči uperjena v Beograd, kamor je že drugič v dveh dneh pripotovala evropska trojica ali poslanci miru, kot so jih imenovali slovenski novinarji. Druga vest, ki spodbuja upanje pa je, da je srbski predsednik Slobodan Milošević umaknil vse pogoje, ki so preprečevali imenovanje Hrvata Stipeta Mesiča za zveznega predsednika. Opazovalci ocenjujejo, da je Miloševići odločitvi botrovala predvsem diplomatska akcija Evropske skupnosti, ki je zagrozila, da bo suspendirala vso finančno podporo Jugoslaviji, če ne bo takoj prišlo do pogajanj.

Italijanski zunanji minister De Michelis ter ministra Poos in Van Der Broek so sinoči ponovno poleteli v Beograd, kjer so se pogovorili z zunanjim ministrom Lončarjem in s srbskim predsednikom Miloševićem, od katerega so zahtevali, naj brezpogojno privoli v izvolitev Stipeta Mesiča za predsednika predsedstva. Ob koncu pogovorov je evropska trojka odpotovala v Zagreb, kjer se bo sestala s hrvaškimi in slovenskim vodstvom. V Zagreb sta odpotovala tudi Markovič in Kučan. Pred odhodom je De Michelis potrdil, da je glavni cilj drugega obiska, doseči umik vojske s slovenskega teritorija.

## V Trstu in Gorici množični solidarnostni manifestaciji z okupirano Slovenijo

# Pošastni stroj mrtvakov v generalskih uniformah

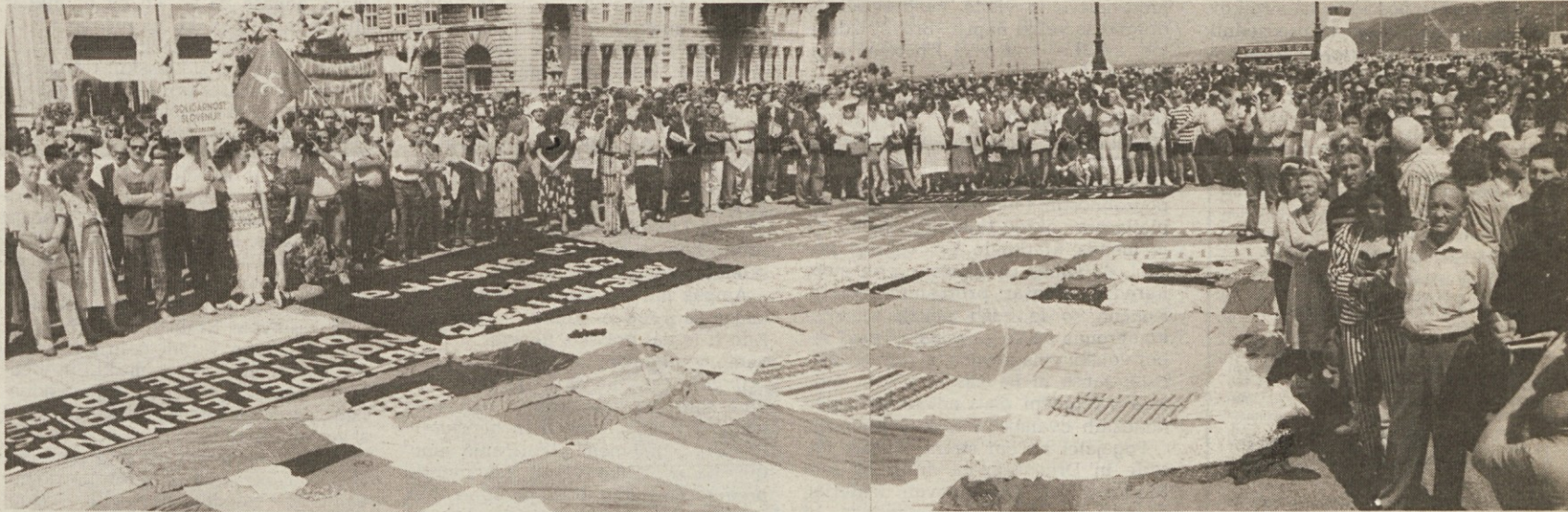
MIROSLAV KOŠUTA

V Trstu in Gorici sta bili včeraj množični manifestaciji solidarnosti z okupirano Slovenijo. V Trstu je zbranim med drugimi spregovoril Miroslav Košuta. Njegov govor objavljamo v celoti.

Dragi prijatelji, tovariši v skupni želji za mir! Zbrali smo se in jaz naj bi govoril - a kaj naj vam rečem, česar ne bi že sami vedeli, česar ne bi že sami občutili, kar naj bi vam kakorkoli osvetlilo absurdnost te norije in morije?

Teško je izbirati besede kot ob grobu, ko pred odprto jamo govoriš dragemu in veš, da te ne sliši, ali govoriš o njem in veš, da so ga vsi prisotni poznali enako dobro ko ti.

Zato je pomembno samo dejstvo, da smo se zbrali - to je naš skupni govor in odgovor. S svojim govorom izpričujemo zavezanost miru, bratskemu sožitju, demokraciji in spravljivemu reševanju problemov in sporov, s svojim govorom pozdravljamo rojstvo samostojne Republike Slovenije in ji želimo moči in razzodnega premočanja težav, s svojim govorom obsojamo vsakršno nasilje in preklinjamo vojno. V tem pa je tudi naš odgovor vsem tistim polkovnikom in generalom iz zaprašene zgodovinskega arhiva, ki ne vedo, da so že zdavnaj mrtvi in odpisani, ker je Zgodovina ob uri zaman trkala na vrata njihovega kabineta: gluhi njenega trkanja niso slišali, slepi njenega mimohoda niso videli, in zdaj ravnavajo, kakor da so živi, njihove



Udeleženci včerajšnje manifestacije na Trgu Unità v Trstu

(Foto Mario Magajna)

mračne uniforme paradirajo, po hreščočih zvočnikih govorijo iz sveta mrtvih za vse, ki ga od včeraj ni več.

To ali nekaj takega, kar je težko izraziti in nikakor noče v besede, je v vsakem od nas. Kaj naj vam torej rečem, prijatelji, ponižani in prizadeti kot malokdaj doslej?

Jokal bi lahko, kot jočem v samotni, pa ne vem, ali po mojih licih resnično tečejo solze ali se mi samo trže srce. Jokal bi za vse sanje, ki jih človeku ni dano dosanjati, jokal bi za svojo ne-

srečno domovino, ki je vsak praznični dan (in ni jih bilo veliko) morala odkupiti s krvjo, jokal bi za mlade fante, ki v eni ali drugi uniformi obležijo, negibni za vselej, kakor da niso še maloprej zdihovali po gozdnem hladu ali svežini reke, kakor da niso prejšnji večer legli z mislijo na morje in z deklškim smehom v ušesih ali z ekranom v očeh, svetlim od zmag plavih košarkarjev.

Kje naj dobi človek dovolj solz za svojo žalost? Zato ostajam v tišini kot mnogi med nami, mučim se z grenki-

mi mislimi, iščem tolažbe pri Pesniku. In zaleze me misel, kako se iz leta v leto zbiramo na Prešernovih proslavah, ponavljajoč v prazno, kakor z oglešelim srcem, brez pravega občutenja: Slovenec že mori Slovenca, brata - kako strašna slepota je človeka!

Do onemoglosti obrabljeni verzi, ki so v svojem prvotnem naboju odmevali pred petdesetimi leti, med vojno in še neposredno po njej, in za katerese je zdelo, da so bili z narodno spravo dokončno razvrednoteni in shranjeni

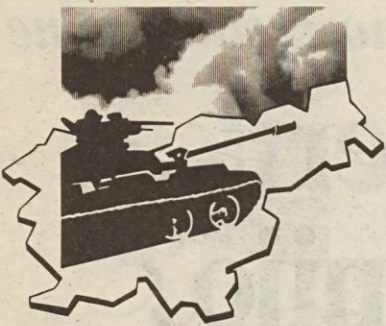
med šolsko čtivo, saj se je trobojnica z rdečo zvezdo umaknila v zgodovino, da bi prepustila svoje mesto novi zastavi bratske sprave sinov in vnukov nad grobovi svojih očetov in dedov. Sprave, ki je bila temelj življenju v svobodni, suvereni, samostojni slovenski državi.

Ampak perfidni epoletarji so odločili drugače. Tisti hip, ko se je zastava z novim grbom vzpela na vrh droga, ko je predsednik nove samostojne repub-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI







# Včeraj množična manifestacija na Trgu Unità Za suverenost in mir

Nočemo tankov v Evropi - Basta coi carri armati in Europa. Čas je za čisto politiko, za spoštovanje pravic ljudstva, Solidarnost Sloveniji, Frei free libera svobodna Evropa: to je le nekaj izmed številnih gesel, ki smo jih zapazili na transparentih in tablah med včerajšnjo vsedržno manifestacijo na Trgu Unità v Trstu v podporo Sloveniji v teh težkih trenutkih. Na tleh, med v polkrogu postrojeno množico obeh narodnosti so bili razporejeni prapori in zastavice organizacij, ki so priredile oziroma pristopile k demonstraciji, iznad ljudi pa sta se dvigali poleg drugih tržaška in slovenska zastava, ki jo je vihtel mladinec in nato pritrdil h govorniškemu odru.

Za shod so dala pobudo vsedržna vodstva ARCI, ACLI, Združenja za mir in Mladinske levece ter Zveza slovenskih kulturnih društev v Italiji. K manifestaciji pa so pristopile in pozvale k udeležbi naslednje slovenske organizacije in stranke: SKGZ, SSO, SSK, Slovenska komisija PSI, Slovenska komponenta DSL, Kmečka zveza, Slovenska prosveta, ZSŠDI. Poziv k udeležbi in pristanek na pobudo so dale, kot smo že pisali, tržaška federacija PSI, deželno in pokrajinsko vodstvo DSL, deželno vodstvo Zelenih. Demonstraciji so dali svoj pristanek med drugimi tudi tržaški župan Franco Richetti, predsednik Pokrajine Trst Dario Crozzoli, Slovenska zamejska skavtska organizacija, franciskani iz Assisija, Tržaški odbor "Salaam, otroci oljčne vejice". Posebno sporočilo sta poslali Gibanje za komunistično obnovo in Gibanje za demokracijo "La Rete".

Potek celotne pobude sta usklajevala Gianfranco Schiavone v zastopstvu Združenja za mir in predsednik Svetovnega slovenskega kongresa Bojan Brezigar, ki je med drugim prebral tudi skupni dokument.

Prvi je spregovoril vsedržni koordinator Mladinske levece Gianni Cuperlo, ki je v začetku svojega posega dejal, »da smo se danes zjutraj zbrali, da bi obsodili na najbolj jasen in popolen način vojaški poseg, ki se je dogodil le nekaj kilometrov izven



našega mesta in s katerim so hoteli odstraniti in izbrisati suverenost slovenskega naroda.« Cuperlo je nadalje dejal, da »izbira moči in vojaške intervencije ne more najti nikakršnega opravičila s strani mednarodne skupnosti in slehernega svobodnega posameznika.« Prav tako ni mogoče »dušiti volje narodov, ali pa jih prisiliti, da živijo v sistemu, kjer vladajo takšni odnosi, ki ne spoštujejo načela priznavanja suverenosti slehernega naroda.« Cuperlo je v svojem nagovoru dejal, da nima smisla vstrajati pri nečemer, česar ni več, saj »Jugoslavije, kot smo jo poznali, ne obstaja več.« Ob obsodbi pa je govornik naglasil potrebo po miru in dejal: »Tu smo tudi zato, da potrdimo, pred dramo, ki prizadeva ljudi, ki živijo v naši bližini, moč dialoga in politike razuma in odklanjanja nasilja.«

Vsodržni predsednik konfederacije ARCI Giampiero Rasimelli je po izrecnem poudarku, da vezeta Italijo in sosedno republiko dolgoletne vezi

prijateljstva, podčrtal, da ravno ta okoliščina toliko bolj nalaga Trstu in sploh vsej državi dolžnost o globljem posluhu za trpljenje slovenskega naroda, ki noče nič drugega kakor pravico do samoodločanja, ki želi neodvisnost in suverenost, ki se zavzema torej za priznanje tiste neposredne pravice, ki je iznad vsakega ustavnega določila. Zdej smo na pragu nove vojne, je nadaljeval govornik in ožigosal uradno politiko Evrope, o kateri je dejal, da stremi za nekakšno stabilizacijo, ki pa dosega ravno nasprotno učinke. Evropa naj prevzame novo, pravo, tvornejšo vlogo v mednarodnem procesu pomirjevanja in vzpostavljanja resničnega demokratičnega sožitja in naj se zoperstavi destabilizacijski liniji, ki gre, kakor je poudaril, od Trsta pa do Vladivostoka in dlje do Pacifika. Ta moment, ko teče v Sloveniji kri, je nevaren za ves svet, zato morajo Evropa in njene nadnacionalne institucije uveljaviti svoja demokratična načela; evropska politika mora, skratka, narediti kakovosten skok. Prispevek k

temu naj pride torej tudi iz Trsta, s te manifestacije naj izide odločen odgovor tistim, ki gredo nad slovenski narod z brezglavo logiko nasilja.

Zatem se je prigljal k besedi Miroslav Košuta v slovenščini. Njegov govor, ki so ga prečitali tudi v italijanskem jeziku, priobčujemo na drugem mestu.

Kot zadnji je stopil na govorniški odru pred tržaškim županstvom vsedržni predsednik ACLI Franco Passuello. Premirje je krhko, stanje dramatično, je začel in podčrtal veliko odgovornost, ki jo imajo po njegovem z

nastale razmere velike sile z italijansko vlado vred, češ, pri reševanju bistveno enakih problemov se poslužujejo dvojnih meril. Po eni strani podpirajo uveljavljanje pravice po samoodločbi, po drugi strani pa tisto "realpolitik", ki naj bi pomenila sredstvo za doseganje neke stabilnosti, toda kakšna je lahko stabilnost, na katere osnovi je odrekanje pravice do samoodločbe? Kakšna je lahko nacionalna enotnost, ki jo označuje napadanje na pravice posamičnih narodov? Kdo lahko odreka pravico do samoodločbe slovenskemu narodu, ki je to zahteval s plebiscitom, se je nadalje vprašal Passuello in poudaril vselej veljavno načelo ACLI, da se je treba boriti za doseg miru z dialogom, s pravičnostjo, brez nasilja. Zaradi tega je združenje italijanskih krščanskih delavcev ACLI docela solidarno s Slovenijo, tudi zato, ker so tudi Slovenci kristjani, katoličani, katoliški delavci. Ob tem je omenil papeža, kako se je z besedo in molitvijo zavzel za vzhodnoevropska ljudstva, brate in sestre, kot še za slovenske in hrvaške sestre in brate, a sicer za vse, tudi tiste, ki izvajajo nasilje nad sobrat. Franco Passuello je med drugim še naglasil, da nima nihče pravice, zahtevati od Slovencev, da se odrečejo vsemu, za kar so se izrekli in za kar se zdaj bojujejo, in da je potrebno tržaško manifestacijo vsedržnega zadiha preleviti v konkretno obvezo.

V sklopu manifestacije za zopetni mir v Sloveniji in Jugoslaviji so zbrali tudi denarna sredstva, ki jih bodo namenili Centru za nenasilje v Ljubljani. Ob kraju prireditve jih je bilo zbranih za en milijon lir, toda še takrat, ko smo zapuščali Trg Unità, se je marsikdo prijavil k nabirki.

## Nekaj občutkov in misli udeležencev manifestacije na Trgu Unità Ko govorijo tanki, ni dialoga

Medtem ko so se na podestu pred občinsko palačo vrstili govorniki, smo se pomešali med manifestante, da bi od njih izvedeli, s kakšnimi občutki so prišli na Trg Unità in kakšne misli se jim prepletajo ob teh težkih trenutkih. Naj takoj zapišemo, da so vsi intervjuvani Slovenci in Italijani pretreseni ob dramatičnem zapletu dogodkov. Strelji, bombardiranje, protiletalski alarmi se ne slišijo v Trstu, vendar je v srca vojsne legla svinčeno težka mora vojne, smrti, nasilnega uničevanja. Toda pogledimo, kaj so nam ljudje povedali.

**Sergio Romanelli, javni funkcionar:** »Mi Tržačani, ne govorim seveda o tistem delu Trsta, ki cinično uživa ob razpadu Jugoslavije, sledimo tej drami bolj čustveno in boleče od drugih Italijanov, ker imamo onstran meje veliko prijateljev, veliko jih ima tudi sorodnike, poznamo in ljubimo te kraje. Prav zato so naše informacije in ocenjevanje dogodkov bolj točni od onih, ki so jih izdelali v Rimu ali EGS. To še enkrat dokazuje potrebo po taki Evropi, ki sloni na deželah in narodih in ne na vladah. Po Evropi, ki rešuje globalne probleme ob ohranjanju kulturnih in jezikovnih različnosti, ki so izvirno in osnovno bogastvo Evrope. In to naj velja za vse evropske države, ne le za članice EGS, od baskovske dežele do Vzhoda. Problem izvirne kulture in njene nadnacionalne organizacije mora biti rešen: pojem države, ki nasilno vpenja narode v jarem, v sodobni zgodovini nima več prostora.«

**Marija Glavič, upokojenka:** »Nikoli si nisem mislila, da bo lahko prišlo do česa takega. Po mojem mnenju so za dogajanje krivi Zapad in ZDA, ki toliko govorijo o demokraciji, v slovenskem primeru pa niso ustrezno posegli.«

**Marino Vocci, predsednik Krožka Istria:** »Ko govorijo tanki, je dialog nemogoč. Najprej naj se torej konča vojaška akcija, nato pa naj vse prizadete strani, ob avtonomiji in brez na-

cionalnih partikularizmov, z razumom iščejo mirno in demokratično rešitev. Pri tem se je treba zavedati, da je manjšina kot najšibkejši, a istočasno tudi najbolj osveščen del civilne družbe pred nevarnostjo, da se postavi pod vprašaj ne le njeno vlogo, temveč v perspektivi celo njen obstoj kot politični, gospodarski in kulturni subjekt v Evropi narodov in dežel, v Evropi, kjer naj bi prevladala spoštovanje različnosti in predvsem toleranca, ne pa volja vlad. Naj še dodam bridko ugotovitev, da bo naraščanje števila žrtev samo večalo razdalje in razdor in da bomo to breme morali nositi še dolga leta.«

**Fausto Monfalcon, član pokrajinskega vodstva Gibanja za komunistično obnovo:** »Z udeležbo na tej manifestaciji sem hotel izpričati svoje prepričanje, da ima slovenski narod pravico do avtonomije in suverenosti v okviru nove Jugoslavije.«



**Pavel Fonda, psihoanalitik:** »To je zgodovinski trenutek v Sloveniji, ki v teh dneh dosega suverenost svojega naroda, kar je dokončen akt, da postane enakopravni partner evropskih držav. Nobenemu narodu ni bila samostojnost podarjena, saj iz zgodovine vemo, da nadvladujoči narodi vedno skušajo z grobo silo prepričati, da bi se podrejeni osamosvojili. Zdi se mi nadalje, da skuša Slovenija, kolikor ji je to mogoče, doseči svoj cilj s čim manj žrtvami.«

**Gianni Giovanni, uradnik:** »Za vse narode Jugoslavije je to, kar se sedaj dogaja, zelo hudo. Slovenija in Srbija sta kot zaročnica, ki sta se prej ljubila, sedaj pa si vtikata prste v oči. To dokazuje, da se zadnja desetletja ni krojila prava zgodovina. Sicer pa sem mnenja, da ločevanja, cepitve in cefranje države ne koristijo nikomur. Potrebna bi pač bila močna država, tako kot je bil nekoč avstro-ogrski imperij. Ko pa so se narodi začeli osamosvajati, smovidele, kaj to pelje: v razpad države. Pri vsem tem si upam trditi, da če bi države EGS in ZDA res hotele ustaviti spopad, bi to lahko storile. Poslale bi enote OZN v Beograd, Zagreb in Ljubljano in bi bil mir. Očitno pa jim je prav tako...«

**Graziella Gregorič, upokojenka:** »Načelno nisem za odcepljanje, pa naj bo na kateremkoli koncu sveta. Sem pa tudi odločno proti vojni. Zelo hudo mi je, ker vidim, da gredo ideali moje generacije, to so mir, bratstvo in enotnost, po vodi. Pa ne samo na tem kraju sveta. Res, zelo težko mi je pri srcu.«

**Sonia Sandrigo, uslužbenka pri mestnem muzeju:** »Bojim se možnosti, da bi v konflikt bile vpletene tudi druge države, med njimi Italija in Avstrija. Mislim vsekakor, da za njim ni le osamosvojitve Slovenije, ampak predvsem mednarodni interesi in koristi kapitala. Poseg Beograda obsojam, obenem pa se mi zdi, da bi Slovenija in Hrvaška lahko pred tem posredovali in iskali mirno rešitev.«

**Darij Jagodič, član slovenske komisije PSI:** »Najti je treba izhod iz te



krize, vendar ob spoštovanju sklepov slovenskega parlamenta in volje Slovencev, ki so se plebiscitarno izrekli za samostojnost.«

**Samo Pahor, predstavnik društva Edinost:** »Obžalujem, da tujemu javnemu mnenju niso bile dovolj jasno in razločno izpostavljene ustavne kršitve, ki so jih zagrešili zvezni organi. Od odvzema avtonomije Kosovu in Vojvodini do neizvolitve Stipeta Mesiča. Tudi ni bilo dovolj glasno in jasno poudarjeno, da so zvezni organi lagali, ko so trdili, da je odcepitev neustavna, medtem ko je jasno predvidena v zvezni ustavi. O današnji manifestaciji pa naj povem, da je glede števila udeležencev daleč pod pričakovanju.«

**Marjan Dolgan, upokojeni novinar Primorskega dnevnika:** »Zelo sem zaskrbljen, še posebno po zadnjem ultimatu generala Negovanoviča, ki po tonu in grožnjah spominja pravzaprav na Sadama.«

**Boris Kobal, režiser:** »Že 15 let živim med Trstom in Ljubljano, kjer je moje stanovanje prav nasproti palače izvršnega sveta in si torej lahko mislim, da je povsem obkoljeno in zabarikadirano, saj bo to področje, v primeru bombnega napada, ena prvih tarč. Ne vem, kdaj in če se bom vrnil v Ljubljano. O dogajanju pa si upam trditi, da je ena od največjih sramot takoi-menovanih zahodnih demokracij. Slovenska vlada je po mojem bila vsekakor pred življenjsko izbiro, ki lahko izgleda tudi poteza »iz obupa«, vendar zgodovinski spomin na samostojnost se nam je nabiral od Trubarja naprej in enkrat je pač moralo priti do njegove realizacije, ne glede na posledice. Prosim, napiši še to: če me teritorialci

potrebujejo kot prostovoljca, grem takoj.«

**Tanja Ukmar, univerzitetna študentka:** »Zelo sem pretresena ob dogodkih v Sloveniji, za katero sem vsekakor stodstotno prepričana, da ima pravico do odcepitve. Čeprav sem načelno proti vojni, začenjam v teh dneh razumevati, da se za svojo zastavo lahko žrtvuje tudi življenje. Seveda, mi v Trstu gledamo nekoliko idealistično, za razumevanje realnih razmer bi bilo treba živeti sredi dogajanja. Kje so rešitve? Po mojem samo na mednarodni ravni.«

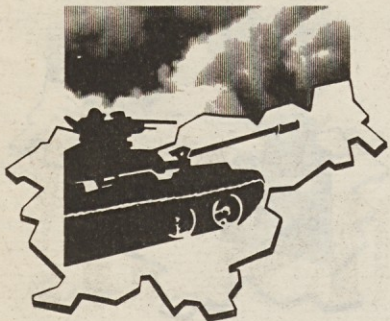
**Borut Race, univerzitetni študent:** »Na Jugoslavijo sem bil vedno zelo navezan, verjel sem v enotnost in bratstvo jugoslovanskih narodov, tako da me je sedaj vedenje obeh strani skrajno razočaralo, saj vodi v propad države in idealov, na katerih je nastala. Res je, da bi na mednarodni diplomatski ravni morali storiti veliko več, vendar sem prepričan, da je rešitev lahko le notranja, v pobotanju jugoslovanskih narodov, vse druge so umetne. V ta izhod še vedno verjem in upam.«

**Elena Legiša, prodajalka:** »Prevečata me obup in žalost. Na eni in drugi strani bi morali prepričati prelivanje krvi, kajti zame je nesmiselno, da umirajo ljudje, ne glede na njihovo narodnost. Življenje in smrt nimata narodnosti, vsakega fanta, naj bo Slovenec, Hrvat, Srb, Makedonec ali Albanec, čakajo doma mati, oče, zaročenka.«

Zbrala NADJA FILIPČIČ

Fotografije  
Mario Magajna





# Tisoči ljudi na množični enotni manifestaciji Travnik za Slovenijo

Več tisoč ljudi je včeraj preplavilo goriški Travnik na tihi manifestaciji, ki so jo na pobudo SKGZ priredili proti vojnemu stanju v Sloveniji in za prenehanje oboroženega nasilja vojske, v podporo neodtujljivi pravici slovenskega naroda do mirnega, samostojnega in dostojanstvenega uveljavljanja ustavnega določila o samostojnosti brez vsakršne oblike nasilnega posredovanja in z zahtevo, da bi italijanske oblasti priznale neodvisnost in suverenost Republike Slovenije. Podobno kot 20. maja 1984, ko smo Slovenci množično in strnjeno demonstrirali za naše narodnostne pravice, je včeraj Travnik spet postal prizorišče mogočne manifestacije - tokrat slovenskih in italijanskih demokratov - v podporo neodtujljivi pravici slovenskega naroda, ki želi sam odločiti o lastni usodi, brez vmešavanja in terorja okupacijske jugoslovanske armade.

Na Travnik so prišli množično predvsem Slovenci z vseh koncev Goriške, ki so tudi s transparenti izpričali svoj protest in gnev zaradi okrutnega napada na večinski del slovenskega naroda. Prišli pa so tudi številni italijanski demokrati, najvidnejši politični predstavniki z Goriškega, predstavniki javnih uprav, strank, sindikatov in številnih združenj ter organizacij.

Manifestacijo je odprl predsednik pokrajinskega odbora SKGZ za Goriško Boris Peric, ki je utemeljil razloge, zaradi katerih je zveza dala pobudo za protest, h kateremu je pristopilo na desetine slovenskih in italijanskih organizacij. Peric in podpredsednik SSO Damjan Paulin sta nato prebrala dvojezično uradno izjavo z manifestacije, ki se glasi:

»Goričani! Slovenci v Italiji zgroženi spremljamo dogajanja v Sloveniji. Z orožjem se poskuša zatreti demokratično izražena volja slovenskega naroda in to brez obzira za številne človeške žrtve.

V teh težkih trenutkih izražamo vso podporo slovenskemu ljudstvu, ki se z vsemi razpoložljivimi sredstvi zoperstavlja agresiji. Zgodovinske odločitve po osamosvojitvi, ki je bila sprejeta z demokratičnim izražanjem volje vsega prebivalstva, ni mogoče barantati s fistimi, ki teptajo s tanki človeške pravice na Kosovu, Osjeku... in danes v Sloveniji.

Zaradi tega smatramo za nujno, da se čimprej prizna slovenska država. Le



Pogled na množico, ki je včeraj na goriškem Travniku demonstrirala proti agresiji na Slovenijo (foto Čubej)

tako se bodo Slovenci lahko še nadalje enakopravno pogovarjali z ostalimi jugoslovanskimi dejavniki, s katerimi jih povezujejo številne vezi. Pod grožnjami tankov in potem ko so padle žrtve, bi bilo namreč neumestno odstopanje od sprejetih izbir.

Slovenci v Italiji kot sestavni del slovenskega naroda in istočasno prebivalci Evropske gospodarske skupnosti, pričakujemo od javnega mnenja na krajevni in vsedržavni ravni, da podpre težnje Republike Slovenije po samostojnosti in vključevanju v mednarodno skupnost.

Sledili so številni posegi političnih in drugih predstavnikov predstavnikov. Prva sta se oglasila goriški župan Antonio Scarano in novogoriški župan Sergij Pelhan, ki sta tudi med prvimi pristopila k pobudi za manifestacijo in jo odločno podprla.

Danes sem tu s celotnim goriškim občinskim svetom, je dejal Scarano, da izrečem solidarnost prijatelju Pelhanu,

vendar ne samo za to. Mi, ki živimo ob meji, čutimo na lastni koži dramo sosedov. Zato pozivamo italijansko vlado, naj prizna samostojnost Slovenije in naj se postavi v bran zahtevi slovenskega naroda po svobodi. Če smo branili to pravico za druge narode, zakaj ne ravnamo enako z narodom, ki nam je najbližji? Dovolj je krvi, tanki naj se vrnejo v kasarne. Ob naši meji in v Sloveniji naj zavlada mir, ki nam bo omogočil, da bomo skupaj gradili Evropo narodov.

Novogoriški župan Sergij Pelhan je prevzel mikrofona, ko se je z zvonikov cerkve sv. Ignacija oglašalo zvonjenje. Zvonovi, ki se oglašajo, je dejal novogoriški župan, ne zvonijo le Sloveniji marveč vsej Evropi. Gorici sta v tem stoletju doživeli dve krvavi svetovni vojni, sedaj začneta vojna vibrata že v tretje, sicer omejena na Slovenijo, vendar jo od blizu doživljajo tudi prebivalci Gorice. Vojne razmere postajajo naš vsakdan na obeh straneh meje,

temu pa se moramo odločno upreti vsi skupaj.

Za županoma so se oglasili še drugi politični predstavniki. Borut Pahor, novogoriški poslanec v republiški skupščini Slovenije, je ocenil, da je dogodek na Travniku v veliko podporo vsem poslancem, ki si v popolni enotnosti vseh političnih sil prizadevajo, da bi po mirni poti ohranili svobodo in suverenost Slovenije. Poudaril je presenečenje Slovenije zaradi tako počasnega reagiranja mednarodne skupnosti na agresijo in upanje, da bo večja občutljivost tukajšnje javnosti vplivala tudi na drugačno zadržanje zahodnih vlad.

Oglasili so se tudi nekateri delegati s svetovnega slovenskega kongresa. Ivan Korošec iz Argentine, delegat za Južno Ameriko, je spregovoril z velikim zanosom in se vprašal, zakaj je svet posegel za Kuvajt, ne zgane pa se za Slovenijo. Pozval je zahodni svet naj se zbudi in podpre legitime tež-

nje slovenskega naroda po uveljavljanju svojih pravic.

Predsednik kongresne konference za FJK Janez Povše je menil, da se Slovenija ne bori samo zase, pač pa za vso Evropo in ves demokratični svet. V imenu kongresnih delegatov iz Kanade, ZDA in Avstralije je pozdravila tudi Ema Pogačar.

Na manifestaciji so spregovorili tudi goriška predstavnik v rimski ter deželni vladi in predsednik Pokrajine.

Vladni podtajnik Luciano Rebullia je dejal, da se na tej manifestaciji izkazuje spontana solidarnost do drame prijateljev v Sloveniji. Zaželel je, da bi mednarodna skupnost razumela zahteve Slovenije po neodvisnosti in da bi se te uresničile brez krvi in tankov. Obljubil je, da bo s te manifestacije ponese v rimski parlament sporočilo v prid miru in da bo opozoril na potrebo po dialogu, ter dodal, da bodo z italijanske strani potrebna pogumnejša stališča.

Deželni odbornik za zdravstvo Mario Brancati je prinesel pozdrav in pristop deželne uprave k manifestaciji. Poudaril je, da je Furlanija - Julijska krajina že od vsega začetka za avtonomijo in samostojnost Slovenije ter pristavil, da upa, da bosta tudi Italija in Evropska skupnost čeprav z zamudo vendarle posegli v podporo samostojni Sloveniji.

Predsednik Pokrajine Gino Saccavini je dejal, da je pokrajinska uprava že poslala solidarnostne izjave slovenskim najvišjim predstavnikom posegla pa je tudi v Rimu. Še nadalje se bo zavzemala za prijateljske odnose in sodelovanje ob meji ter podpirala ideale demokracije, svobode, pluralizma in spoštovanja človekovih pravic, za katere se zavzema Slovenija.

Manifestacija na Travniku se je po teh govorih zaključila, nekaj sto udeležencev pa se je nato s transparenti spontano napolnilo proti mejnemu prehodu pri Rdeči hiši, da bi s simboličnim dejanjem tudi fizično ponese solidarnost čez mejo. Sprevod, ki sicer ni bil uradno dovoljen, so organi javne varnosti ustavili na koncu Ul. Alvirano in niso dovolili dostopa do meje. Nekateri posamezniki so se vseeno prebili mimo karabinerske in policijske blokade ter nesli prijateljsko sporočilo čez mejo, drugi pa so se zadržali v Ul. Alvirano, kjer so mnogi Slovenci intonirali Zdravico in skandirali gesla v prid samostojni Sloveniji. M.M.

## Hotenje in občutki udeležencev včerajšnje manifestacije za mir

# Z orožjem se ne da rešiti nobenega vprašanja

Prvi občutek udeležencev včerajšnje mogočne manifestacije za mir v Sloveniji, za uveljavljanje načel demokracije in pravice narodov do samoodločitve, v podporo samostojni Sloveniji, je, da je vse več prebivalcev Goriške, tudi pripadnikov večinskega naroda, odločno na strani Slovenije.

Menda sami pobudniki tihega shoda za mir, Pokrajinski odbor SKGZ in ustanove in organizacije, ki so se takoj pridružile pobudi, niso računali na tolikšen odziv. Razlog več pač in potrditev, da sta Gorica in Nova Gorica tako tesno povezani, da v težkih trenutkih podobno čutita. To je v zadnjem tednu prišlo še posebej do izraza. Vse več pa je tudi primerov konkretne pomoči, od pošiljave zdravil, nujnega zdravniške pomoči, in raznih drugih oblik sodelovanja.

Med udeleženci ki so prihiteli na Travnik, tudi pod vtisom zelo zaskrbljujočih vesti, ki so se prepletale skoraj do poldneva in pod vtisom tuljenja siren ob napovedani nevar-

nosti letalskega napada, na srečo do tega ni prišlo, smo skušali zbrati nekaj vtisov. Nekaj kratkih vtisov, saj je v takih trenutkih treba le malo besed. Zabeležili smo jih nekaj. Najbrž bi podobne odgovore dobili tudi pri ogromni večini vseh, ki so včeraj prišli na Travnik, da s svojo udeležbo nedvoumno povedo da ostajajo vrednote kakor mir, človeško življenje, spoštovanje in demokracija, vrednote ki so osnova obstoja in sodelovanja med narodi. To posebej velja za predstavnike starejše generacije, težko zaznamovane z ranami in posledicami druge svetovne vojne in vsega kar je njej sledilo.

Najbrž pa bi podobne odgovore dobili tudi pri mladih, ki so svojo misli in prepričanje zelo domiselno sporočali z velikimi transparenti.

V srcih vseh so to dni podobne misli, pa tudi prepričanje, da rešitev, ki jo z uporabe sile načrtuje bivša zvezna vojska, ne bo obveljala.

Sogovornike smo iskali med Slovenci in Italijani.

**Darko Devetak**, uslužbenec iz Rupe je svoje občutke o trenutnem položaju in perspektivah v Sloveniji strnil v preprosto o pomensko popolno "Zalostno". "To je sramota, ki je nisem pričakoval".

**Mirko Peric**, upokojenec iz Gorice, bivši partizanski borec: "Nič ohrabrujočega ne vidim v tej situaciji. Nobeno vprašanje se še ni rešilo z vojaško intervencijo. Tega bi se morali zavedati tisti, ki so to zadevo zakuhali".

Zakaj in s kakšnimi občutki ste prišli danes na Travnik, smo vprašali upojenega delavca Franca Bizaja iz Štavnice. Odgovor en sam, kratek a pomenljiv. "Za mir", čeprav se zavedam, da je z ljudmi, ki tega hotenja ne razumejo večkrat zelo težko sporazumevanje".

"Imam upanje, da bo politika zmagala nad uporabo sile. Prepričan sem v to, zato sem prišel". Tako **Giorgio Della Vedova**, iz Gorice, uslužbenec.

**Luciano Sacchetti**, podjetnik iz Gorice: "Imam in imamo toliko prijateljev med Slovenci in resnično si želim, da bi se enkrat te razmere uredile in to na celotnem področju. Slovenci imajo pravico da živijo tako, kakor so se odločili. To je toliko bolj pomembno, saj so nam po kulturi, stopnji razvoja, mišljenju tako blizu. So pravzaprav del nas".

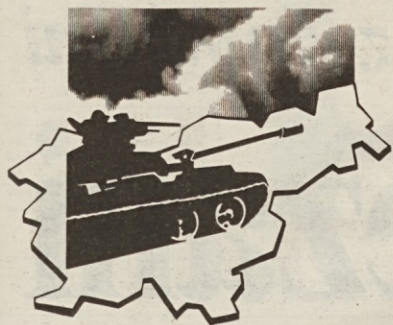
"Težko spravim besedo iz sebe. Globoko sem pretresen. Kar stisne me v grlo. Moja starša sta bila begunca, sam pa nisem doživel strahot vojne in takih situacij. Zdaj razumem njun strah". **Giancarlo Mihich**, uslužbenec iz Gorice, ki je ne včerajšnjo manifestacijo pripeljal tudi nekaj let stara otroka.

Zapis bi lahko nadaljevali, vendar bi zagotovo slišali ponavljanje podobnih mnenj. Zapisali smo v uvodu, da v takih trenutkih ni treba veliko besed, saj občutke lahko razbereš tudi z obraza. Na obrazih množice na Travniku pa smo včeraj zaman iskali nasmešek.



Prizor s pohoda proti mejnemu prehodu





Po preletu Miga 21 (tudi čez Gorico) protiletalski alarm

# Ura 9: v zaklonišča!

Nova Gorica, ki je šla predsinoči spat v efvoričnem vzdušju zaradi ponovne vzpostavitve nadzorstva slovenskih organov na vseh mejnih prehodih na tem območju, se je včeraj prebudila v povsem drugačnem vzdušju. Najprej je mesto preletelo izvidniško letalo, ki je zašlo tudi čez mejo precej globoko v italijanski zračni prostor, pol ure kasneje pa so tudi tu kot po vsej Sloveniji napovedali nevarnost letalskega napada. Alarm zaradi so nato preklicali sredi dopoldneva, do tedaj pa je napetost in strah pred možnostjo res katastrofalnega razvoja dogodkov dosegla res visoko stopnjo.

Alarm so sirene dale ob 9. uri. Pri tem so ponekod ugotovili, da zavijanje ni bilo dovolj močno, tako da menda marsikdo ni slišal alarmnega signala. Vest o nevarnosti zračnega napada je kljub temu takoj dosegla vsakogar, saj so mnogi takrat poslušali neposredni prenos po radiu ali televiziji. Ljudje so reagirali z razumljivim strahom na skoraj neverjetno napoved. V Novi Gorici je poleg drugega napoved zračnega napada imela še dodatni učinek, saj so mnogi malo prej opazovali prelet izvidniškega letala in ga takoj povezali z možnostjo letalskega napada. Vsekakor se je vse odvijalo brez odvečne panike in težav. Ljudje so se zatekli v zaklonišča po stanovanjskih blokih, nekateri pa tudi v večinamenske objekte, ki jih navadno uporabljajo v druge namene, zidali pa so jih z vsemi varnostnimi normami za kljubovanje bombardiranju. Pri tem se je izkazalo, da vsa zaklonišča niso bila stodostno usposobljena, kar je tudi razumljivo, saj ni nihče pričakoval, da bi lahko brutalnost napada zvezne vojske na Slovenijo dosegla tako stopnjo. Na alarm so učinkovito reagirali tudi v šempetrski bolnišnici, kjer so premestili lažje bolnike drugam in poskrbeli za varnost vseh ostalih. Iz Šempetra so včeraj končno lahko prepeljali v klinični center v Ljubljano tri vojake s težjimi opeklinami, ki so bili v tanku, ki je zgorel v Rožni dolini. S tem v zvezi naj povemo, da so tudi na strehi goriške bolnišnice tostran meje postavili velik znak v obliki črke H, ki naj bi ob morebitnem napadu opozarjala, da gre za zdravstveni objekt.

Da nevarnosti tudi tostran meje ne gre podcenjevati, še posebno ne za bolnišnico tik ob meji, dokazuje včerajšnji jutranji prelet jugoslovanskega vojnega letala. Izvidnik - poznavalci pravijo, da je šlo za MIG 21 - je v italijanski zračni prostor priletel nad Kostanjevico ob 8.25 in se v njem zadržal cele štiri minute, dokler ni po zavoju nad krajem San Giovanni al Natone preko Mirna ob 8.29 spet poletel čez mejo. Zanimivo je, da je bila radarska kontrola letališča v Ronkah v tistem času "slepa" zaradi okvare.

Po predaji zvezne vojske v Vrtojbi je bilo včeraj stanje na vseh mejnih prehodih pod nadzorstvom slovenske



milice in teritorialne obrambe. Prijeli so tudi del skupine domnevno dvajsetih vojakov, ki so predsinoči pobegnili, ocenjujejo pa, da so nekateri še prosti. S tem v zvezi je najbrž tudi vest, da na mejnih prehodih v Devetakih in Jamljah včeraj popoldne ni bil dovoljen prehod na slovensko stran. Vojaki - očitvidci nam niso znali povedati, če je šlo za zvezne ali slovenske teritorialce, kar je bolj verjetno - so pošiljali ljudi spet čez mejo.

Tudi včeraj so se nadaljevala predaje skupinic zveznih vojakov in oficirjev. V Novi Gorici jih je že okrog 250, od teh 15 slovenske narodnosti, ki so jih namestili ločeno od ostalih. Z vse-

mi ravna povsem humano in v skladu s predpisi ženevskega sporazuma o vojnih ujetnikih, o čemer so se lahko prepričali tudi nekateri italijanski novinarji, ki so z županoma Pelhanom in Scaranom ter delegacijo SKGZ včeraj obiskali ujetnike v šoli v Solkanu. Večinoma gre za 19 do 21-letne vojake na služanju rednega vojaškega roka. Kot smo izvedeli so se včeraj nadaljevali stiki če že ne prava pogajanja za predajo preostalih enot v raznih karavlah vključno z ono na Ajševici.

Slovenska teritorialna obramba je v teh dneh pridobila dokaj pomembne količine novega orožja, ki so ga zajeli vojski. Prevzeli so tudi nekatera zelo

pomembna skladišča. S tanki iz Rožne doline in Vrtojbe so ustanovili svojo tankovsko enoto: prepoznavna je zaradi znakov s Triglavom in slovenskimi barvami na tankih. Nadaljuje se informativna dejavnost, s katero skušajo prepričati še druge vojake k predaji. Posebno pozornost posvečajo tudi razkrinkavanju in onemogočanju dejavnosti tajnih vojaških agentov, ki krožijo v civilnih oblekah in obljublajo ljudem to in ono za sodelovanje.

Protislovne vesti o vojski na Trnovskem ne razburjajo več. Izvidniško enoto z vozili na gumijastih kolesih so opažali na več krajih, kar je širilo razne govorice. Območje nadzorujejo te-

ritorialci, večji del enot zvezne vojske pa se je umaknil proti Vipavi. Prihod drugih enot vojske iz te in drugih smeri je tudi kaj malo verjeten zaradi cestnih blokov vsepovsod.

MARKO MARINČIČ

Na slikah nekaj ključnih trenutkov predsinočnje osvoboditve prehoda v Vrtojbi. Zgoraj: obleganje treh tankov, ki se sprva niso hoteli predati in končno predaja tankistov (foto Marinčič); veselje teritorialcev ob prevzemu prehoda (foto Waltritsch); dviganje slovenske zastave (foto Bumbaca)

Sinoči v Doberdolu, shod na pobudo deželne SSK

## Protest in solidarnost zamejstva

Namesto ljudskega zborovanja s katerim je deželno tajništvo Slovenske skupnosti nameravalo nazdraviti mladi slovenski državi, je bil včerajšnji shod v občinskem parku v Doberdolu odločen protest proti vojaškemu posegu v Slovenijo in obenem priložnost za izraze občutene solidarnosti Slovencev v zamejstvu vodstvu Republike Slovenije in vsem rojakom v domovini.

Bila je to še ena pobuda, po množični manifestaciji na Travniku, v dopoldanskem času in po številnih drugih pobudah, ob koncu tedna.

Udeležence zborovanja, številne somišljenike in predstavnike SSK in predstavnike nekaterih drugih organizacij, je pozdravil pokrajinski predsednik SSK za Goriško dr. Štefan Bukovec.

Današnje srečanje smo si zamislili kot praznik, na katerem bi nazdravili samostojni Sloveniji. Žal pa so se stva-

ri tako zasukale, da se je praznik spremenil v protest. Ob tem je dr. Bukovec dejal, da bi moralo biti javnosti zdaj končno znano za katere in kakšne procese gre v Jugoslaviji in Sloveniji. Gre za poseg, ki je v mnogem sličen temu, kar se je leta 1956 zgodilo na Madžarskem in dvajset let zatem na Češkoslovaškem.

"Nasilje pa ne more in ne bo obveljalo", je zaključil svoj poseg dr. Bukovec, ki je udeležence zborovanja seznanil, da je bil prav včeraj ustanovljen krizni štab za pomoč Sloveniji. Vanj je SSK že pristopila. Trenutno naj bi krizni štab skrbel zlasti za humanitarno pomoč (nabirka denarja ter priprave na sprejem morebitnih beguncev).

Denar bo potreben za odpravljanje ogromne materialne škode, ki jo je povzročila jugoslovanska armada, občani pa naj bi priskočili na pomoč morebitnim beguncem iz Slovenije v primeru, če bi se splošni položaj še zaostril.

Zelo oster v obsodbi dosedanjega stališča italijanske vlade, dvajstertice in tudi ZDA je bil deželni tajnik stranke Ivo Jevnikar ter pri tem opozoril na veliko odgovornost Italije, za to kar se je zgodilo. Italija je bila, prav v obdobju, ko se je začel zaplet, predsedujoča država v EGS. Jevnikar je udeležence zborovanja seznanil tudi s prizadevanju SSK, da se predstavnikom vlade, strank in širši javnosti posreduje objektivna informacija o prizadevanjih Slovenije za samostojnost in o sedanjem nasilnem posegu vojske.

Zborovanja v Doberdolu so se udeležili tudi predstavniki novogoriškega Demosa ter republiški poslanec Bruno Podveršič. Slednji se je zahvalil za solidarnost zamejstva in udeležence seznanil s potekom sobotnega, oziroma nedeljskega zasedanja republiške skupščine, ki je enoglasno povedala, da ni umika s poti v samostojnost.

Razprtije med strankami so v tem težavnem trenutku ostale ob strani. Dosežena je bila prepotrebna enotnost za uspešno premagovanje ene najhujših preizkušenj za slovenski narod.

Zborovalce sta pozdravila tudi Peter Stres v imenu skupščine občine Nova Gorica ter pokrajinski tajnik SSK za Goriško dr. Mirko Špacapan. Tudi Špacapan je opozoril na pomen združevanja in enotnega nastopanja v težavnih obdobjih.

Sledila je družabnost, ki pa je potekala v prav nič prazničnem vzdušju.

## Delegacija SKGZ pri prefektu za uradno priznanje Slovenije

Enak poziv s travniške manifestacije poslali vsedržavnemu tisku

Ob včerajšnji manifestaciji na Travniku je goriška SKGZ v teh dneh naredila še nekaj korakov v podporo Sloveniji. V soboto je delegacija pokrajinskega odbora SKGZ obiskala goriškega prefekta dr. Roso ter ga zaprosila, naj ponovno intervenira pri italijanski vladi, naj se odločneje zavzame za takojšnji zaključek vojne v Sloveniji in za priznanje samostojne Slovenije. Poleg tega so prefekta seznanili s podrobnejšim potekom in namenom včerajšnje manifestacije ter mu ponudili sodelovanje SKGZ v primeru kakih težav.

Poleg tega so informacijo o včerajšnji manifestaciji posredovali vsedržavnim medijem (kar nekaj novinarjev je bilo osebno prisotnih) ter pri tem poudarili poziv in zahtevo po drugačnem zadržanju italijanske vlade do Slovenije.

## Skupna izjava DSL in prenoviteljev

Pokrajinsko vodstvo Demokratične stranke leve in člani delegacije Stranke demokratične prenove, ki so se včeraj udeležili velikega zborovanja na Travniku, so po omenjeni manifestaciji sestali in sprejeli skupno izjavo o dogodkih v Sloveniji.

Predstavniki obeh strank ostro obsojajo brutalni napad na Slovenijo, kakor tudi vsakršen poskus, da bi z vojaško okupacijo vzpostavili vojaško diktaturo v demokratični in suvereni Republiki Sloveniji.

Izjava se zaključuje s pozivom vsem demokratičnim vladam in demokratičnim strankam v Evropi za takojšnje priznanje suverenosti in neodvisnosti Republike Slovenije. To je pogoj, ki naj bi prekinil vojaški spopad in omogočil začetek pravih pogovorov s ciljem doseči nove oblike sožitja in sodelovanja med republikami v Jugoslaviji.

## Tudi KP za prekinitev spopadov

Za miroljubno razrešitev jugoslovanske krize se zavzemajo tudi pripadniki Gibanja za komunistično prenovo na Goriškem in v deželi. V posebnem letaku, ki so ga med drugim delili na včerajšnji travniški manifestaciji izražajo obžalovanje za žrtve spopadov in se zavzemajo za takojšnje prekinitev oboroženega spopada. Dokument navaja tudi ugotovitev, da na upravičena prizadevanja slovenskega in hrvaškega naroda ni mogoče odgovoriti z operiranjem z vojsko, z napadi in niti ne s podžiganjem mednacionalnih konfliktov. Posebno skrb izraža stališče tudi glede pripadnikov italijanske manjšine.

## Solidarnost in podpora goriške Cerkve ljubljanskemu metropolitu Škof Bommarco pisal Šuštarju

Pastoralni svet goriške nadškofije je v soboto naslovil, preko nadškofa Bommarca, ljubljanskemu metropolitu Alojziju Šuštarju ter škofoma koprške in mariborske škofije pismo z izrazi solidarnosti. V pismu je nadalje izraženo upanje, da se bodo lahko svobodno uresničevale težnje in prizadevanja po neodvisnosti slovenskega naroda, da naj prevlada dialog pred vsakršnim poskusom vsiljevanja nezaželenih rešitev, da bi se oblikovali drugačni odnosi med različnimi narodi Jugoslavije.

Nadškof Bommarco zaključuje pismo z željo, naj bi si pripadniki bratskih škofijskih skupnosti izrazili solidarnost tudi z molitvijo.

